NN 87/2021 (4.8.2021.), Odluka o načinu provedbe supervizije kreditnih institucija i izricanju supervizorskih mjera

HRVATSKA NARODNA BANKA

1619

Na temelju članka 175. stavka 2. Zakona o kreditnim institucijama (»Narodne novine«, br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020. i 146/2020.) i članka 43. stavka 2. točke 10. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008., 54/2013. i 47/2020.) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O NAČINU PROVEDBE SUPERVIZIJE KREDITNIH INSTITUCIJA I IZRICANJU SUPERVIZORSKIH MJERA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovom se Odlukom pobliže uređuju:

1) uvjeti i način provedbe supervizije kreditnih institucija

2) postupak izricanja supervizorskih mjera i

3) obveze tijela kreditne institucije tijekom i nakon supervizije.

(2) Odredbe ove Odluke primjenjuju se na superviziju kreditne institucije na pojedinačnoj osnovi, potkonsolidiranoj osnovi za grupu kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj te na konsolidiranoj osnovi kada je Hrvatska narodna banka konsolidirajuće nadzorno tijelo.

(3) Odredbe ove Odluke primjenjuju se na superviziju kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i njezine podružnice koje pružaju usluge izvan Republike Hrvatske.

(4) Odredbe ove Odluke na odgovarajući način primjenjuju se i na obavljanje supervizije Hrvatske narodne banke nad:

1) podružnicom kreditne institucije sa sjedištem u drugoj državi članici koja pruža usluge u Republici Hrvatskoj

2) kreditnom institucijom iz druge države članice u dijelu poslovanja koje se obavlja neposrednim pružanjem usluge na području Republike Hrvatske

3) podružnicom kreditne institucije sa sjedištem u trećoj zemlji koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za pružanje usluga

4) financijskim holdingom i mješovitim financijskim holdingom iz glave III.2.a Zakona o kreditnim institucijama (»Narodne novine«, br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020. i 146/2020.)

5) osobom koja je usko povezana s kreditnom institucijom

6) kvalificiranim imateljem kreditne institucije i

7) pružateljem usluga eksternalizacije.

(5) Ova se Odluka na odgovarajući način primjenjuje i na postupanje Hrvatske narodne banke u slučaju zaprimanja zahtjeva za obavljanje neposrednog nadzora poslovanja radi provjere informacija u skladu s člancima 295. i 298. Zakona o kreditnim institucijama.

(6) Ovom se Odlukom usklađuje postupak za manje značajni nadzirani subjekt u vezi s uključivanjem dobiti tekuće godine ostvarene tijekom poslovne godine ili dobiti tekuće godine ostvarene na kraju poslovne godine u redovni osnovni kapital u skladu s člankom 26. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 s postupkom za značajne kreditne institucije propisanim Odlukom (EU) 2015/656 Europske središnje banke od 4. veljače 2015. o uvjetima pod kojim je kreditnim institucijama dozvoljeno uključiti dobit tekuće godine ostvarenu tijekom poslovne godine ili dobit tekuće godine ostvarenu na kraju poslovne godine u redovni osnovni kapital u skladu s člankom 26. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 (ESB/2015/4) (SL L 107, 25. 4. 2015.).

(7) Pojedini pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj Odluci definirani su Zakonom o kreditnim institucijama i Uredbom (EU) br. 575/2013.

Članak 2.

Ovom se Odlukom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 176, 27. 6. 2013.), kako je posljednji put izmijenjena Direktivom (EU) 2021/338 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2021. o izmjeni Direktive 2014/65/EU u pogledu zahtjeva za informacije, upravljanja proizvodima i ograničenja pozicija, i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/878 u pogledu njihove primjene na investicijska društva, radi potpore oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19 (Tekst značajan za EGP) (SL L 26. 2. 2021.).

II. NAČIN OBAVLJANJA SUPERVIZIJE

Članak 3.

(1) Hrvatska narodna banka obavlja superviziju poslovanja subjekata iz članka 1. ove Odluke u skladu s odredbama članka 175. Zakona o kreditnim institucijama.

(2) Superviziju obavljaju osobe ovlaštene za superviziju u skladu s odredbama članka 183. Zakona o kreditnim institucijama, kao ovlaštenici po zaposlenju i/ili kao ovlaštene osobe na temelju ovlaštenja guvernera Hrvatske narodne banke.

(3) Supervizija bonitetnom analizom obavlja se prikupljanjem izvješća i informacija te analiziranjem tih izvješća i informacija, a uključuje izdavanje mišljenja, odobrenja i suglasnosti te nalaganje supervizorskih mjera uključujući i određivanje supervizorske razine kapitala i likvidnosti te provođenje tematskih analiza, dubinskih analiza i drugih vrsta analiza.

(4) Za potrebe supervizije iz stavka 3. ovog članka Hrvatska narodna banka analizira supervizorske podatke koje su kreditne institucije dužne dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci, druga izvješća i informacije koje kreditna institucija dostavlja Hrvatskoj narodnoj banci, nesupervizorske podatke o kreditnoj instituciji koji su javno dostupni, zapisnik o neposrednom nadzoru i podatke prikupljene supervizorskim upitima kreditnoj instituciji odnosno putem sastanaka s predstavnicima kreditne institucije, njezinim vanjskim revizorima financijskih izvještaja te drugim supervizorima i predstavnicima relevantnih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, kao i drugih izvora.

(5) Supervizija neposrednim nadzorom supervizija je koju obavljaju ovlaštene osobe pod vodstvom voditelja neposrednog nadzora.

(6) Ovlaštenici po zaposlenju ili ovlaštene osobe Hrvatske narodne banke u svrhu provedbe supervizije nad kreditnom institucijom mogu zatražiti izvješća i informacije od osobe iz članka 1. stavaka 3. i 4. ove Odluke te obaviti pregled dijela poslovanja, pregled poslovnih knjiga i dokumentacije, po potrebi i u prostorijama tih osoba.

(7) Članovi nadzornog odbora i uprave, prokuristi, ostali rukovoditelji i radnici kreditne institucije i osobe iz članka 1. stavka 4. ove Odluke obvezni su ovlašteniku po zaposlenju ili ovlaštenoj osobi koja obavlja superviziju bonitetnom analizom ili neposrednim nadzorom, na njezin upit, dati pisane odgovore te ih, ako je primjenjivo, dokumentacijom potvrditi.

(8) Obavijest o neposrednom nadzoru uz planirani obuhvat neposrednog nadzora može sadržavati popis ovlaštenih osoba koje će obaviti pripremu i provođenje neposrednog nadzora, razdoblje u kojem kreditna institucija treba osigurati pristup informacijskom sustavu, resurse koje kreditna institucija minimalno treba osigurati za omogućavanje pristupa informacijskom sustavu te druge informacije potrebne za pripremu i provođenje neposrednog nadzora te neposrednog nadzora potpomognutog računalnim programima.

(9) Obuhvat neposrednog nadzora može se proširiti za vrijeme neposrednog nadzora, ako to voditelj neposrednog nadzora ocijeni potrebnim, a o čemu voditelj neposrednog nadzora informira kreditnu instituciju pisanim putem.

III. SUPERVIZORSKI DOKUMENTI

Članak 4.

(1) Supervizorski dokumenti sastavljaju se na temelju supervizije bonitetnom analizom ili supervizije neposrednim nadzorom.

(2) Nakon supervizije obavljene bonitetnom analizom, ako je to potrebno, sastavlja se:

1) pismo preporuke, rješenje sa supervizorskim mjerama ili sporazum o razumijevanju i

2) zapisnik o povredi.

(3) Obavljanje neposrednog nadzora rezultira:

1) nacrtom zapisnika o neposrednom nadzoru koji se šalje kreditnoj instituciji zajedno uz poziv za izlazni sastanak i

2) zapisnikom o neposrednom nadzoru koji se šalje kreditnoj instituciji zajedno uz poziv za završni sastanak.

(4) Nacrt zapisnika o neposrednom nadzoru i zapisnik o neposrednom nadzoru sastavljaju se bez obzira na to jesu li provedenim nadzorom utvrđene nezakonitosti ili nedostaci te slabosti u poslovanju kreditne institucije.

(5) Zapisnik o neposrednom nadzoru potpisuje voditelj neposrednog nadzora.

(6) Kad su utvrđene nezakonitosti u poslovanju kreditne institucije ovlaštenik po zaposlenju sastavlja zapisnik o povredi koji dostavlja službenoj osobi u Hrvatskoj narodnoj banci ovlaštenoj za pokretanje postupka za izricanje upravnih sankcija.

(7) Zapisnik o povredi iz stavka 6. ovog članka ne dostavlja se kreditnoj instituciji.

(8) Zapisnik o povredi iz stavka 6. ovog članka sadržava najmanje činjenice, odnosno opis radnja kojima je kreditna institucija postupila suprotno odredbama zakona ili drugih propisa, odredbu propisa koja je povrijeđena i vrijeme počinjenja povrede.

(9) Osim u slučajevima iz stavka 6. ovog članka, a kada se ne nalažu supervizorske mjere iz članka 6. stavka 1. ove Odluke, ovlaštenik po zaposlenju može sastaviti pismo preporuke.

(10) Pismom preporuke iz stavka 9. ovog članka kreditnoj instituciji može se preporučiti poduzimanje radnji radi uklanjanja utvrđenih nezakonitosti, nedostataka ili slabosti u njezinu poslovanju.

(11) Pismo preporuke iz stavka 9. ovog članka sastavlja se nakon supervizije neposrednim nadzorom ili pri obavljanju supervizije bonitetnom analizom ako je potrebno.

IV. DISTRIBUCIJA SUPERVIZORSKIH DOKUMENATA

Članak 5.

(1) Upravi kreditne institucije dostavlja se:

1) nacrt zapisnika o obavljenom neposrednom nadzoru najkasnije pet radnih dana prije održavanja izlaznog sastanka

2) zapisnik o obavljenom neposrednom nadzoru

3) pismo preporuke

4) nacrt rješenja ili nacrt sporazuma o razumijevanju sa supervizorskim mjerama i rokovima za njihovo ispunjavanje i

5) rješenje ili sporazum o razumijevanju sa supervizorskim mjerama i rokovima za njihovo ispunjavanje.

(2) Uprava kreditne institucije dužna je po primitku bez odgode dostaviti nadzornom odboru, unutarnjem revizoru i osobi zaduženoj za usklađenost kreditne institucije sve dokumente iz stavka 1. ovog članka.

(3) Uprava kreditne institucije može dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci svoje očitovanje na nacrt zapisnika o obavljenom neposrednom nadzoru, na način i u roku koji utvrdi Hrvatska narodna banka, a koji ne može biti dulji od 14 radnih dana od održavanja izlaznog sastanka.

(4) Zapisnik o obavljenom neposrednom nadzoru sastavlja se uzimajući u obzir očitovanje kreditne institucije iz stavka 3. ovog članka.

(5) Uprava kreditne institucije može dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci svoje očitovanje na pismo preporuke, na način i u roku koji utvrdi Hrvatska narodna banka, a koji ne može biti dulji od 21 radnog dana od dana primitka pisma preporuke.

(6) Hrvatska narodna banka uzet će u obzir očitovanje kreditne institucije iz stavka 5. ovog članka te po potrebi izmjeniti pismo preporuke.

(7) Uprava kreditne institucije može se očitovati na nacrt sporazuma o razumijevanju u roku od 14 radnih dana od dana primitka nacrta sporazuma.

(8) Sporazum o razumijevanju sastavlja se uzimajući u obzir očitovanje kreditne institucije iz stavka 7. ovog članka.

(9) U slučajevima iz članka 11.a stavka 4. Zakona o kreditnim institucijama Hrvatska narodna banka dokumente iz stavka 1. ovog članka izdaje u skladu s posebnim uputama, smjernicama, zahtjevima i mjerama Europske središnje banke.

V. SUPERVIZORSKE MJERE

Članak 6.

(1) Hrvatska narodna banka nalaže supervizorske mjere u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama, u obliku rješenja ili sporazuma o razumijevanju.

(2) Supervizorske mjere iz stavka 1. ovog članka koje se nalažu u obliku rješenja nalažu se kreditnoj instituciji na način propisan glavama XVIII. i XXVII. Zakona o kreditnim institucijama.

(3) Iznimno od stavka 2. ovog članka rješenje u tijeku neposrednog nadzora izdaje se odmah po utvrđivanju razloga za donošenje tog rješenja ako su ispunjeni uvjeti iz članka 221. ili članka 323.a stavka 6. Zakona o kreditnim institucijama.

(4) U slučajevima iz članka 11.a stavka 4. Zakona o kreditnim institucijama, Hrvatska narodna banka odlučuje u skladu s posebnim uputama, smjernicama, zahtjevima i mjerama Europske središnje banke.

(5) Postupak iz ovog članka koji se odnosi na nalaganje supervizorskih mjera rješenjem primjenjuje se i na postupak nalaganja supervizorskih mjera u fazi rane intervencije.

Članak 7.

(1) Ako kreditna institucija nema primjedbi na prijedlog sporazuma o razumijevanju, isti se smatra konačnim i kreditna institucija ga ovjerava potpisom.

(2) Kreditna institucija dužna je potpisani sporazum o razumijevanju poslati Hrvatskoj narodnoj banci u roku od pet radnih dana od dana primitka konačnog teksta sporazuma.

(3) Nakon primitka potpisanog sporazuma o razumijevanju od kreditne institucije, potpisuju ga viceguverner Hrvatske narodne banke koji je nadležan za superviziju kreditnih institucija i izvršni direktor organizacijske jedinice Hrvatske narodne banke zadužene za superviziju kreditnih institucija.

(4) Ako kreditna institucija u propisanom roku ne dostavi sporazum o razumijevanju koji su potpisali svi članovi uprave kreditne institucije, smatra se da on nije prihvaćen te će Hrvatska narodna banka izdati rješenje kreditnoj instituciji kojim će naložiti mjere iz predmetnog sporazuma.

VI. SUPERVIZIJA INTERNIH PRISTUPA ZA IZRAČUNAVANJE KAPITALNIH ZAHTJEVA

Članak 8.

(1) Hrvatska narodna banka obavlja postupak procjene usklađenosti kreditne institucije s propisanim zahtjevima za dobivanje prethodnog odobrenja za primjenu internih pristupa iz članka 3. stavka 1. točke 21. Zakona o kreditnim institucijama kao i za njihovo značajno proširenje ili promjenu.

(2) U skladu s odredbama članka 188. stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama Hrvatska narodna banka redovito, a najmanje svake tri godine, provjerava usklađenost kreditne institucije s propisanim zahtjevima za dobivanje prethodnog odobrenja za primjenu internih pristupa pri izračunu kapitalnih zahtjeva u skladu s dijelom trećim Uredbe (EU) br. 575/2013.

(3) U skladu s člankom 189. Zakona o kreditnim institucijama Hrvatska narodna banka provodi supervizorsku procjenu s referentnom vrijednošću internih pristupa za izračunavanje kapitalnih zahtjeva na temelju Izvješća iz članka 189. stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama koje je kreditna institucija dužna dostaviti najmanje jednom godišnje u skladu s predloškom koji je propisan Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2016/2070 od 14. rujna 2016. o provedbenim tehničkim standardima za predloške, definicije i informatička rješenja kojima se institucije koriste pri izvješćivanju Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo i nadležnih tijela u skladu s člankom 78. stavkom 2. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća.

(4) Ako Hrvatska narodna banka podzakonskim aktom donesenim na temelju članka 189. stavka 2. Zakona o kreditnim institucijama propiše specifične portfelje za koje je potrebno izračunati kapitalne zahtjeve, kreditna institucija dužna je rezultate izračuna za te portfelje dostaviti odvojeno od rezultata izračuna za referentni portfelj iz stavka 3. ovog članka.

(5) Na osnovi izvješća dostavljenih u skladu sa stavcima 3. i 4. ovog članka Hrvatska narodna banka prati raspon iznosa izloženosti ponderiranih rizikom ili kapitalnih zahtjeva, osim kapitalnog zahtjeva za operativni rizik, gdje je primjenjivo, za izloženosti ili transakcije u referentnom portfelju, a koji su izračunati primjenom internih pristupa kreditne institucije.

(6) Na osnovi izvješća dostavljenih u skladu sa stavcima 3. i 4. ovog članka Hrvatska narodna banka dužna je, najmanje jednom godišnje, ocijeniti kvalitetu internih pristupa, pri čemu posebnu pozornost posvećuje:

1) onim pristupima koji pokazuju značajne razlike u kapitalnim zahtjevima za istu izloženost i

2) pristupima kod kojih postoji osobito visoka ili niska različitost i kod kojih postoji značajno i sistemsko podcjenjivanje kapitalnih zahtjeva.

(7) Kada se rezultati zasnovani na izvješćima iz stavaka 3. i 4. ovog članka određene kreditne institucije znatno razlikuju od većine kreditnih institucija u njezinoj usporedivoj grupi ili kada neujednačenost u primijenjenim metodologijama izračuna dovodi do raznolikih rezultata, Hrvatska narodna banka istražit će razloge za to.

(8) U slučajevima iz članka 11.a stavka 4. Zakona o kreditnim institucijama Hrvatska narodna banka nadzor nad internim modelima provodi u suradnji s Europskom središnjom bankom te dokumente iz članka 5. stavka 1. i mjere iz članka 6. ove Odluke izdaje u skladu s posebnim uputama, smjernicama, zahtjevima i mjerama Europske središnje banke.

VII. UKLJUČENJE DOBITI TEKUĆE GODINE U REDOVNI OSNOVNI KAPITAL

Članak 9.